

HEPİMİZ ALLAH'IN KULUYUZ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesiren tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve'sselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tâhirîn. Emmâ ba'd;

Namazda okumuş olduğum ayetler arasında, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

(الحزاب: ٧١)

(Ve men yutii'llâhe ve rasûlehû fekad fâze fevzen azîmâ) “Kim, Allah’a ve onun Rasûlüne itaat ederse, fevz ü felâh bulur. Muazzam bir fevz ü felâha erer, ihya olur kurtulur, büyük nimetlere mazhar olur.” (Ahzab, 33/71)

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne itaat... Elbette bizi yaratan alemlerin Rabbi, Rezzakımız Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne itaat edeceğiz. Biz onun kuluyuz. Kölesi değil, kuluyuz. Yani, memuru değil, kölesi değil kuluyuz. Memuru bile olsak, itaat edeceğiz. İşçisi bile olsa, insan patrona itaat ediyor.

“—Şu saatte gel!” diyor.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Baş üstüne efendim.”

“—Şu işi yap!”

“—Baş üstüne efendim.”

“—Neden?”

“—E, para alacağım. Yani, emeğimin karşılığında paramı alacağım!” diyor, itaat ediyor.

İşçi ve memur, para karşılığında itaat ediyor. Esir ve köle; öldürmemişler, hayatını bağışlamışlar. Seni öldürmüyoruz. Bak, sen bizimle çarpışacak bir insan idin, çarpışmak için karşımıza çıkmıştın; ama biz seni esir aldık. Haydi öldürmeyelim seni, ama sen artık bizimsin deniliyor; o da köle olarak çalışıyor. Kul köle olmak, bir kimseye kul köle gibi çalışmak diyoruz Türkçe’de.

Biz Allah’ın ne memuruyuz, ne işçisiyiz, yarattığı Onun malıyız, Onun kuluyuz, Onun mahlûkuyuz. Onun için, cümle varlıklar Ona itaat ediyor iken; bizim isyan etmemiz akıl alacak bir is değildir, hayretler içinde kalınacak bir şeydir. Bütün varlıklar itaat ediyor Ona. Melekler, felekler, gökler, yerler, böcekler, çiçekler, her şey itaat halinde... Bir şeytan, bir insan asi oluyor. Şeytan kesinlikle isyan bayrağı açmış, o asi. Bir de, insanların bazıları asi oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri tam ve kâmil bir kudrete sahip. Kudret-i külliye sahibi, her şeye kâdir. O kadar kudret sahibi ki:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

(يس: ٨٢)

(*Innemâ emruhû izâ erâde şey'en en yekûle lehû kün feyekûn.*) “Bir şeyin olmasını istediği zaman, o işin olmasını emreder, ol der; o şey de olur.” (Yâsin, 36/82)

Olmaması mümkün değil! (*Kün*) “Ol!” dediği zaman, (*feyekûn*) hemen olur. Olmaması mümkün değil, olur. Tabii, bu oldurmak işi, yaratmak işi: Hâliku'l-bâriu'l-musavvir olan Allah'ın işi... Yani, nasıl olduruyorsa olduruyor.

Ol dedi bir kerre var oldu cihan; Olma derse mahvolur ol dem hemân.

Yok ol derse, olma derse, o anda mahvolur. Öyle bir kudret sahibi Mevlâ... Öyle bir kudret sahibi ki, her an sayısız işi yapıyor.

كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

(الرحمن: ٢٩)

(*Külle yevmin hüve fî şe'nin*) [O, her an yeni bir yaratma halindedir.] (Rahmân, 55/29)

Bir kış oluyor, bir bahar oluyor. Bahar olunca, bütün tabiatta bir muazzam canlanma oluyor, muazzam bir faaliyet oluyor. Bütün bu faaliyetler onun kudretiyle oluyor, onun hikmetiyle oluyor, onun isteğiyle oluyor, Onun muradıyla oluyor, Ondan oluyor.

Her şeyde bir, her anda bir hareket... Fizikçiler diyorlar ki: madde atomlardan meydana gelmiş, atomlarda da muazzam bir hareket var. Elektronlar, çekirdeğin etrafında korkunç bir hızla dönüyorlar. Fıldır, fildir; fıldır, fıldır,

fıldır, fıldır dönüyorlar. Şu bizim etrafımızdaki kâinatta her şey hareket halinde ve her hareket Allah'ın kudretiyle, emriyle Allah'a muti olarak oluyor. Her şey...

31. 12. 1996 - İřrâk Sohbeti
Toowoomba / Avusturalya

SALÂT Ü SELÂMIN ÖNEMİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî, ve men tebiahû biihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd.

a. Her Şey İnsanın Hizmetinde...

Şeyh Sa'dî çok muazzam bir şair, diyor ki:

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

Ebr u bâd u meh u hurşîd u felek der kârend,

Tâ tû nâni be kef âriy u be gaflet nehâri

Ebr, bulutlar; *bâd*, bulutları sürükleyen rüzgâr...
Meh, Ay; *Hurşîd*, Güneş... “Ay, Güneş, rüzgâr,
bulutlar, felekler; (*der kârend*) tıkır tıkır, şıkır
şıkır çalışıyorlar. Her şey çalışıyor, muazzam
bir hareket...

Ey gafil, ey cahil, ey küstah, ey àsî insanoğlu!
Tâ ki, sen yaşayasın diye, sen bir ekmek yiyessin
diye, bütün kâinatı Allah senin hizmetine ver-
miş. Yağmurlar yağıyor, topraktan otlar bitiyor,
başaklar oluyor, meyvalar oluyor, sebzeler olu-
yor, yiyecekler oluyor, her şey Allah'ın emriyle,

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

kudretiyle, hikmetiyle bir nizam içinde, muazzam bir nizam içinde çalışıyor. Ey insanoğlu, sen yaşayasan diye; yiyip, içip, gaflete düşmeden yaşayasan diye oluyor.

Bütün bu varlıklar senin için faaliyetler. Allah'ın emrine itaat edip, çalışıp durmaktalar da; kâinatı senin için çalıştıran, bütün bu yaratıkları senin hizmetine veren Allah onları çalıştırıyor da; hizmet edilen, izzet ve itibar gören sen nasıl olur da Allah'a isyan ediyorsun?

Bu yeryüzünü Allah insanoğlu için yarattığını bildiriyor. Bu yeryüzündeki nizam, hayat için, yaşam için müsait. Başka gezegenlerde yok bu. Acaba var mı hayat filan diye araştırıyorlar. Zayıf ihtimaller var, ama burayı Allah-u Teâlâ Hazretleri insanoğlunun yaşamına uygun olarak yaratmış. İnsanoğlunu yaratmış ve her şey insanoğlu için, insanın emrine musahhar kılınmış, emrine verilmiş. Hepsi Allah'a itaat ediyorlar, harıl harıl çalışıyorlar. İnsan çalışmıyor, insan isyan ediyor. Bu kadar nimetlere mazhar olan, bu kadar hediyeleri alan, bu kadar izzet ve itibara sahip olan İnsanoğlu teşekkür edecek yerde isyan ediyor.

Kim isyan etmezse, Allah'a itaat ederse; muazzam bir mükâfata nail olur, fevz ü felâh bulur. Tabii biz, Allah'a itaat edeceğiz, etmeliyiz, severek itaat edeceğiz. Aşk ile sevk ile Allah'a kulluk edeceğiz. Elbet bizim yaratığımız o... Hani insan, veliyy-i nimeti bininneti olan kimselere nasıl sevgiyle, aşk ile sevk ile hizmet ediyor. Meselâ, insanın anasına-babasına hizmeti: nasıl yapıyor?

“—Anacığım sen otur, ben sana terliğini getiririm! Çay yapayım, ne istersin anacığım? Şapşap yanaklarından öpüyor, bilmem ne filan... Emret, hemen istediğini yapayım!

“—E, niye bu kadar kendini böyle hizmete koşturuyorsun?”

“—O benim annem! Bir tanecik anacığım, bir tanecik babacığım.”

Severek yapıyoruz, çok severek yapıyoruz; gocunmuyoruz, zor gelmiyor. Yorgunluğundan bile zevk alıyoruz. Anacığıma sunu götürüyüm, mübareğin bir duasını alayım sabah sabah filan diyoruz. Aşk ile sevk ile yapıyoruz hizmeti, sevdiğimiz kimseye...

E, Allah? Her türlü nimeti veren alemlerin Rabbi? Ne iyi olurdu keşke, o anamıza, babamıza veya tatlı çocuğumuza, kendi evlâdımız diye yaptığımız hizmet gibi, Rabbimize öyle aşk ile sevk ile severek hizmet edecek bir kul olabilseydik. Ne iyi olurdu. O duyguları Mevlâmıza karşı yapabilseydik de, böyle namaza tembel tembel kalkmasaydık; Allah’ın emirlerini böyle üşene üşene yapmasaydık, geri geri durmasaydık, surat asmasaydık; ne iyi olurdu.

Allah sevgisi olsa... Anne-baba sevgisi olunca, evlât sevgisi olunca, nasıl onlara hizmet ediliyor? Allah sevgisi olsa, Allah’a ibadet de öyle aşk ile sevk ile yapılacaktır.

b. Sağlık Çok Önemli

Ama, bunları anlayamıyor insanoğlu. Bir

nimetinin şükürünü ödemek için, Allah'a Ömür boyu severek, aşk ile kulluk edilebilir. Meselâ, akıl nimeti. Akılsız insanlara bak. Delilere, divanelere, mecnunlara, geri zekâlılara bak!

Aman ya Rabbi, çok şükür ki, beni öyle yapmamışsın! Elhamdü lillâh, aklım var, aklım başımda, elim ayağım tutuyor. El hamdü lillâh, yaşıyorum. Ne büyük nimet ya Rabbi! Ya alsaydın benden de? Ailemin başına belâ olacaktım, ne zor olacaktı. Şimdi aklettiğim hiç bir şeyi de akledemeyecektim, düşünemeyecektim.

Ya Rabbi, düşünüyorum taşınıyorum da, senin bana verdiğin nimetleri saymak mümkün değil! En başta akıl, ne kadar büyük nimet... Sonra, sıhhat...

*Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi;
Olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi.*

Sağ mıyız? El-hamdü lillâh...

“—Sağ mısınız, esen misin, iyi misin, hoş musun? Ne yapıyorsun, nicesin?”

“—El-hamdü lillâh, çok iyiyim.”

“—Ağrın sızın yok ya?”

“—El-hamdü lillâh. Hiç bir şeyim yok.

“—Derdin üzüntün, gamın kederin?”

“—El-hamdü lillâh. Sağol kardeşim, bir şeyim yok.

Bak, insanın dertsiz olması ne güzel bir şey. Sıhhatli olması ne kadar güzel bir şey...

Neden? Bir dişi ağrıdığı zaman, burası şişiyor.

Zonk, zonk, zonk, off... Ütüyü tutuyor, elini tutuyor, ilaç milaç, doktora gidiyor.

“—Yahu doktor, şu dişin bir çaresine bak, ne olur!”

“—Yapamam, iltihaplanmış, şu anda müdahale edemem.”

“—Ne olacak?”

“—Şu hapları yut, iki gün sonra gel!”

“—Yahu, ölüyorum doktor! Şu küçücük diş ağrısı mahvediyor beni. Ne yapayım?”

“—İltihaplandırmışsın, iki gün sonra gel!” diyor.

Bir küçücük diş ağrısından mahvoluyor insan... Neşeyle, keyifle ortada dolaşan insan, bakıyor-sun bir kenara oturmuş. Rodin’in düşünen adamı gibi böyle... Ne oluyor yahu?

“—Sorma be kardeşim, muazzam başım ağrıyor. Kafam çatlıyor.”

“—Dur bakayım, neresinden çatlıyor? Çevir kafanı muayene edeyim.”

Çatlıyor, içinden çatlıyor, çok fenayım!

Veya, ahh.. ahhh, amaan... Ne oluyor? Midem ağrıyor, bilmem safra kesesi... Ben üç defa safra kesesi krizi yaşadım. Hecme diyor Araplar. Arapçadan geçmiş, doktorlar söylüyor. Hecme, hücum demek, bir hücum demek.

Bir safra kesesi ağrısı hücumuna uğradım, mahvoldum. Sapanca’dan beni İstanbul’a Mercedes arabayla getirdiler. Niye Mercedes diyorum? Ömer Bey bilir, Mercedes’in yayları sağlam

olur. Yani şöyle iyi bir araba... Sanki demir tekerlekli arabayı taş yolda sürüp getiriyorlarmış gibi mahvoldum. Arabada bir şey yok ama safra kesesi ağrısı çok fena. Böyle ayy, aman, bilmem ne..." filan diye diye zor geldim.

Üç defa kaçtım ameliyattan, Avrupa'ya, Amerika'ya haber saldım. Ameliyat yapmadan, şu safra kesesinin derdini def etmenin çaresi var mı? Cihanın doktorları, "Çare yok!" diye haber gönderdiler bize...

Şimdi yeni usüller çıkmış, küçücük bir delik açıyorlarmış, fırt oradan alıyorlarmış. Bizim o zamanda yoktu. Beni yatırdılar, karnımı kestiler, barsaklarımı deştiler, karıştırdılar, ne yaptılarsa bilmiyorum. Ondan sonra, kaç saat sonra uyandım. Burnumda bir boru, nefes alamıyorum. Elimde bir iğne, serum veriyorlar. Deldikleri yeri kapatmışlar, oradan akıntıyı dışarıya almak için bir lastik boru burada... Bir de vücut tabii çalışıyor... Yaşamak için emir tutmağa çalışıyor, hayat mücadelesi veriyor. Ve idrar birikiyor, idrar için de bir sonda vurmuşlar. Dört yerden borulu Es'ad Coşan...

Nefes alamıyorum, ölecek gibi oluyorum böyle, kuş gibi çırpınıyorum yatakta... Yahu bir nefes almak ne büyük nimetmiş. Ben hiç eskiden bunun böyle bir nimet olduğunu bilmiyordum. Bak şimdi, nefes sıkıntım var mı? Yok.

"—Fahri, senin nefes sıkıntın var mı? Yok."

Tamam, bir nefes darlığı bile zor oluyor. Bir de her tarafı kapalı insanın, alnım boncuk boncuk terliyor. Geliyorlar acıyorlar bana, teri siliyorlar.

“—Yahu, bu günler geçecek mi? Ya Rabbi, acaba bu saatler geçecek mi? İnsan demek ki, son nefeste nefes alamayınca, böyle olacak... Ölümünün sınırına kadar gelip, teğet geçiyorum böyle. Ölecek gibi olacakken, geri dönüyorum. Meğer ne kadar büyük nimetmiş.”

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا

إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

(النحل: ١٨)

(*Ve in teuddû ni'meta'llâhi lâ tühsühâ, inna'llâhe legafûrun rahîm.*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin nimetlerini saymaya çalışsanız, bitiremezsiniz, mümkün değil. Allah-u Teâlâ Hazretleri çok mağfiret edicidir, çok rahmet sahibidir, kullarına çok lütuflarda bulunuyor.” (Nahl, 16/18)

Bunca nimeti veren Allah'ın nimetlerini saymaya, sıralamaya kalksanız, takat getiremezsiniz, nimetleri bitiremezsiniz. Nimetlerin sayısını, sıralamayı bile bitiremezsiniz. Ömür biter, sıralama bitmez. Allah'ın nimetleri o kadar çok...

Fakat biz gene Allah'a severek kulluk etmiyoruz, iterek kulluk ediyoruz. Anamız, babamız kalk diyecek, ayağımızdan sürükleyecek, haydi yahu diyecek.

“—Off yahu, aman be!” diyeceğiz, kedi gibi gerineceğiz...

Kedi şöyle bir güzel gerinir. Ondan sonra

kalkacağız, abdest alacağız. Bazen almayacağız, bazen zor gelecek uykuyu bırakmak;

“—Boş ver yahu, güneş doğduktan sonra kılarım!” filan diyeceğiz.

c. Rasûlüllah’a İtaat Etmek

Allah’ın emirlerini tutmakta zorlanıyoruz. Çok ayıp, düşünsek çok ayıp; Allah bunların hepsini de biliyor. Bütün duygularımızı

da biliyor. Hepsini takip ediyor. Anında takip ediyor. Ve biz de çok ayıp ediyoruz yani, çok ayıp ediyoruz. Ne kadar ayıp... Bu kadar da ayıp edilmez yani...

أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

(النساء: ٥٩)

(*Etîu’llàhe ve etîu’r-rasûl*) “Allah’a ve Rasûlüllah’a itaat ediniz!” (Nisâ, 4/59)

Rasûl’e itaat nereden çıktı? Allah rasûl olarak gönderdiği için, peygamber olarak gönderdiği için, vazifeli kul olarak gönderdiği için, ona itaat lâzım! Neden dolayı? Allah’a kulluğun bir sonucu olduğu için.

“—Sen Allah’a kul musun? Allah’a severek kulluk edecek misin?”

Evet, ben Allah’ın kuluyum; inşâallah aşk ile, şevk ile yüksünmeden, gocunmadan, üşenmeden, üzülmeden Allah’a kulluk edeceğim. Tamam.

Allah sana elçi göndermiş, o elçiye itaat edeceksin. O Rasûlüllah, Nebiyullah, Halilullah, Sa-

fiyullah, Sa'dullah, Rahmetullah, Hidayetullah, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevgili kulu Muhammed-i Mustafasına itaat edeceksin. Neden? O gönderdi.

Zaten dünyada insanlar birbirleriyle dost oluyor:

“—Merhaba kardeşim. Nasılsın iyi misin? Yahu, ben seni çok seviyorum. Gel bir sarılalım!”

“—Çok sıkma yahu, belimi acıttın...” bilmem ne filan.

Muhabbet ediyor, bazen bir insan bir insanı seviyor. Seni sevdim diyor, samimi arkadaş oluyor. Sımsıkı beraber, yemekte beraber... Bir yedikleri, içtikleri ayrı gidiyor, boğazlar ayrı olduğundan; her şeyleri beraber. Seviyor.

“—Neden seviyorsun bu adamı?”

“—Hocam, bu adam çok dürüst bir adam, çok iyi huylu adam, çok fedakâr bir kardeş... Benim sıkıntılı filanca zamanımda bana öyle bir yardım etti ki, para bakımından daralmıştım, al kardeşim dedi, para verdi. Bir keresinde hastalanmıştım, başucumda günlerce refakatçilik yaptı. Ben yüznumaraya gidemiyordum, kalkamıyordum, hizmetimi yaptı. Utanıyorum, ne kadar hizmet etti. Melek gibi bir insan, ben bunu çok seviyorum.” “—Haa, iyi huylu olduğundan seviyorsun öyle mi?” “—Bu insan çok iyi huylu, hem de bana çok faydası dokunuyor; ondan seviyorum.”

İnsanların en güzeli Rasûlüllah, Muhammed-i Mustafa SAS. En güzel insan Muhammed-i Mustafa... Sevmek ne kelime? Aşık olacaksın.

Rasûlüllah'ı kim görürse, ilk önce titrerdi karşısında Peygamber Efendimiz'in. Peygamber Efendimiz çok heybetliydi, muazzam bir tesiri vardı. Bir de, mânevî etkisi vardı. Bir aylık ötedeki düşmana, Rasûlüllah'ın korkusu tesir ederdi. Bu konuda Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:¹

نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ

(خ. عن جابر)

(*Nusirtü bi'r-ru'bi mesîrete şehrin*) “Bir aylık mesafeden düşmanın kalbine korku salmak suretiyle Allah bana yardım eyledi.” Şehir, ay demek. Bir aylık uzaklıktaki, bir aylık yol mesafedeki düşmana, Rasûlüllah'ın korkusu tesir ederdi, titretirdi onu. Heybetliydi Rasûlüllah Efendimiz. Rasûlüllah Efendimiz'i tarif ederken, sahabe-i kiram diyor ki:²

مَنْ رَأَاهُ بَدِيهَةً هَابَهُ وَمَنْ خَالَطَهُ مَعْرِفَةً أَحَبَّهُ يَقُولُ
نَاعِيْتُهُ لَمْ أَرَ قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ مِثْلَهُ

(ت. ش. هب. عن علي)

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.58, no:323; Neseî, *Sünen*, c.II, s.204, nmo:429; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.212, no:958; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.349, no:1154; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.438, no:32062; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.74, no:3763.

² Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.599, no:3638; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.VI, s.328, no:31805; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.148, no:1415; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.15; İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l-Kübrâ*, c.I, s.412; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.30, no:5699; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.III, s.262; Ebü's-Şeyh, *Ahlâku'n-Nebiy*, C.I, s.90, no:84; Hz. Ali RA'dan.

(*Men raâhû bedîheten hâbehû*) “Hiç görmemiş bir kimse, Rasûlüllah’ı birden bire görürse, Rasûlüllah’ın mânevî makamının ve görünümündeki heybetin tesirinden müthiş bir duygu içine düşer, titremeye başladır. Heybetinin altında ezilirdi.

(*Ve men hàletahû ma’rifeten ehabbehû*) “Ama onu tanıyan, sohbetine devam edip sözünü dinleyen, mübarek cemâline baktı mı, severdi ve artık aşık olurdu.” Güzelliği yakından tanıyınca, o zaman seviyor, aşık oluyor. Aşkı da çok yüksek noktalara çıkıyor.

(*Ve yekûlü nâitühû*) “Onu vafeden, ancak şu sözü söyleyebilirdi: (*Lem era kablehû ve lâ ba’dehû mislehû*) Ben ondan önce de, ondan sonra da onun gibisini asla görmedim!”

Birisi diyor ki:

“—Rasûlüllah’ın yüzü parlıyordu, kılıç gibi parlıyordu.” Ötekisi diyor ki:

“—Haydi oradan, ne kılıç gibisi? Ay gibiydi, Güneş gibiydi, öyle parlıyordu.”

Nuru vardı Rasûlüllah Efendimiz’in... Vech-i pâkinin, mübarek yüzünün nuru vardı. Münakaşa ediyorlar. Şöyle mi parlıyordu, böyle mi parlıyordu, ama parlıyordu; pırıl pırıl parlıyordu yüzü.

Bak, o Edirneli garibana, yüz defa görmüş. Saymış da mübarek, yüz defa gördüm diyor. Ne mutlu!

*Gül yüzünü rüyamızda, görelim yâ Rasûlallah!
Gül bahçene dünyamızda, girelim yâ Rasûlallah!*

Yeter bu hasret.

d. Rasûlüllah'a Salevat Getirmek

Allah-u Teâlâ Hazretleri, Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
أَمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

(الحزاب: ٥٦)

(*Inna'llâhe ve melâiketehû yusallûne ale'n-nebiyyi*) “Hiç şüphe yok ki, Allah ve melekleri Peygamber'e salât ediyorlar.”

Inne, hiç şüphe yok ki mânâsına gelen, muhakkak ki mânâsına gelen bir söz Arapçada... *Inne* dedi mi, muhakkak öyle demek. Edat-ı tahkik derler, yâni muhakkak öyle olduğunu gösteren bir kelime demek.

(*Inna'llâhe*) Muhakkak ki, hiç şüphe yok ki Allah CC, (*ve melâiketehû*) Sonra, cümle melekleri...”

(*Amentü bi'llâhi ve melâiketihî*) “Biz Allah'a da gönül vermişiz, inanmışız; meleklerini de biliyoruz.” Melekler var. Ne kadar var? Sayısız melekler var. Yerde, gökte, Arş'ta, feleklerde, senin vücudunda... Biliyor musunuz, her yağmur tanesini bir melek aşağıya indiriyormuş. Meleklerin sayısını anla! Senin vücudundaki melekler, gökteki melekler, yedi kat semadaki melekler, sayısız melekler.

“Hem Allah, hem de Allah'ın melekleri, (*yusallûne ale'n-nebiyyi*) Peygamber'e salât ediyorlar.”

“—Hocam, *salât* etmek ne demek? Türkçe bir kelime değil bu. Peygambere salat ediyorlar ne demek? Allah, Muhammed-i Mustafa’ya *salât* ediyor. Melekler, Muhammed-i Mustafa’ya *salât* ediyor ne demek?”

Allah’ın *salâtı*, aslında *teveccüh* demek. *Teveccüh* ediyor. Yönünü dönüp böyle yönelmek demek. Sırt dönmemek, yönelmek demek. Allah’ın yönelmesi, *teveccühü* ne demek? Yani, Allah *lütf* ediyor, *ihsan* ediyor, *ikram* ediyor, *rahmediyor* *mânâsına*...

Meleklerin *salâtı* ne demek? Melekler, Allah’ın görevli yaratıkları; onlar *dua* ediyor demek.

Allah’ın *teveccühü* nasıl olur? *Rahmetine* daldırmak, bol bol *ihsanını* ona vermek, *lütfetmekle* olur.

Meleklerin *teveccühü*? *Dua* ederler.

“—*Yâ Rabbi*, bu Muhammed-i Mustafana şöyle olsun, böyle olsun!” diye.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

(الحزاب: ٥٦)

(*Yâ eyyühe’llezîne âmenû sallû aleyhi ve selimû teslimâ*) “*Ey iman edenler! Mâdem Allah salât ü selâm ediyor, melekleri salât ü selâm ediyor o mübarek Peygamber’e; siz de o salât ü selâmı çok edin!*” (*Ahzâb*, 33/56) diye buyurmuş.

(*Yâ eyyühe’llezîne âmenû*) “*Ey iman edenler,*

yani hepimiz. Ey iman edenler, (*sallû aleyhi*) siz de ona salât ediniz; (*ve sellimû teslimâ*) ve ona selâm getiriniz.”

Şimdi, Allah bir şeyi emretti mi, ona ne denir? Farz denir. Allah'ın emri, mutlaka tutulacak. Mutlaka, kesinlikle tutulur. Yani bunun, bu işin bir başka çaresi yok; tutulması lâzım! Allah emrediyor: Salat u selâm getirin! Bütün müslümanların boynuna borçtur ve farzdır salat-u selâm getirmek ve biz de getiriyoruz.

Ne zaman getiriyoruz? Namazın içinde oturduğumuz zaman. Bitireceğimiz zaman namazı, son oturuşta:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(*Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin kemâ sallahte alâ ibrahîme ve alâ âli ibrahîme inneke hamîdün mecid*) diyerek.

“Allahım, Muhammed AS'a ve Muhammed AS'ın âline (ümmetine) rahmet eyle, şerefini yücelt; İbrâhim AS'a ve İbrâhim AS'ın âline (ümmetine) rahmet ettiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâyık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.”

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

كَمَا بَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ

(*Allâhümme bârik alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin kemâ bârekte alâ ibrahîme ve alâ âli ibrahîme inneke hamîdün mecid*)) diyerek.

“Allah’ım! Muhammed’e ve Muhammed’in âline (ümmetine) hayır ve bereket ver. İbrahim’e ve İbrahim’in âline (ümmetine) verdiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâayık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.”

Başka nerede salât ediyoruz? Namazların arkasından (*Salâten tüncînâ*)’yı okuyoruz:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ صَلَّةً تُنَجِّنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ الْأَهْوَالِ
وَالْأَفَاتِ وَتَقْضِي لَنَا بِهَا جَمِيعَ الْحَاجَاتِ
وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ السَّيِّئَاتِ وَتَرْفَعُنَا بِهَا
عِنْدَكَ أَعْلَى الدَّرَجَاتِ وَتُبَلِّغُنَا بِهَا أَقْصَى
الْغَايَاتِ مِنْ جَمِيعِ الْخَيْرَاتِ فِي الْحَيَاةِ وَبَعْدَ
الْمَمَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ حَسْبُنَا
اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

غُفْرَانِكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

(Allâhümme salli alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed, salâten tüncînâ bihâ min cemî'l-ehvâli ve'l-âfat... Ve takdî lenâ bihâ cemî'al hâcât... Ve tutahhirunâ bihâ min cemî's-seyyiât... Ve terfeunâ bihâ indeke a'le'd-deracât... Ve tübelliğunâ bihâ aksa'l-gâyât... Min cemî'l-hayrâti fî'l-hayâti ve ba'de'l-memât... Bi-rahmetike yâ erhame'r-rahimîn... Hasbuna'llâhu ve ni'me'l-vekîl, ni'me'l-mevlâ ve ni'me'n-nasîr... Gufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masîr...)

[Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e ve onun ehl-i beytine salât eyle... Bu salevat o derece değerli olsun ki, onun hürmetine bizi bütün korku ve belâlardan kurtarırsın... Bizim ihtiyaçlarımızı o salevat hürmetine yerine getirirsin... Bizi bütün günahlardan bu salevat hürmetine temizlersin... O salevat hürmetine bizi derecelerin en üstüne yüceltsin... O salevat hürmetine hayatta ve öldükten sonra düşünülebiyecek bütün hayırlar konusunda gayelerin en sonuna kadar ulaştırırsın... Ey merhametlilerin merhametlisi, bize bunları merhametinle nasib eyle... Allah bize yeter, o ne güzel vekildir. O ne iyi bir dost, ne iyi bir yardım edicidir. Ey Rabbimiz, senin mağfiretini dileriz, dönüş yalnız sanadır.]
Bakın, bir salevat da bu...

Ooo iyi, bayağı salât ü selâm ediyormuşuz biz. Sonra, ezanı duyduğumuz zaman salevat getiriyoruz. Adını andığımız zaman salevat getiriyoruz. O neden? Her ne zaman Muhammed

desek, “*Allâhümme salli alâ şeyyidinâ muham-med*” diyoruz. Ne zaman adını duysak, salât u selâm getiriyoruz. Neden böyle yapmışız? Niye bu adet olmuş? Biz bunu büyüklerimizden böyle gördük de, sebebi neymiş? Kökeni neymiş bu işin? Aslı ne sebepleymiş? Peygamber SAS’den rivayet ediliyor ki:³

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْضَرُوا
الْمِنْبَرَ فَحَضَرْنَاهُ فَلَمَّا ارْتَقَى دَرَجَةً قَالَ آمِينَ
فَلَمَّا ارْتَقَى الدَّرَجَةَ الثَّانِيَةَ قَالَ آمِينَ فَلَمَّا ارْتَقَى
الدَّرَجَةَ الثَّلَاثَةَ قَالَ آمِينَ

(*Kàle rasûlü’llâh SAS: Ühduru’l-minber!*)
“Peygamber SAS

Efendimiz bir keresinde, ‘Minberi hazırlayın!’ dedi. (*Fehadarnâhu*) Minberi hazırladık. (*Felemme’rtekà dereceten, kàle: Âmîn!*) Minbere

³ Buhârî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.225, no:645; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.192, no:1888; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.304, no:8287; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IX, s.17, no:8994; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.411, no:8116; Ebû Hüreyre RA’dan.

Buhârî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.224, no:644; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XIX, s.144, no:315; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.170, no:7256; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.215, no:1572; Kâ’b ibn-i Ucre RA’dan.

İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.143, no:1362; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VIII, s.967, no:24295 ve c.XVI, s.43, no:43854; *Câmiü’lEhâdis*, c.XV, s.96, no:15061 ve c.XXXIII, s.71, no:35811.

bir basamak çıktı, ‘Âmin!’ dedi. (*Felemme’r-teka’dderecete’sâniyeh, kàle: Âmîn!*) İkinci basamağa çıktı, ‘Âmin!’ dedi. (*Felemme’r-teka’d-derecete’sâliseh, kàle: Âmîn!*) Üçüncü basamağa çıktı, yine ‘Âmin!’ dedi.”

فَلَمَّا نَزَلَ قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ لَقَدْ سَمِعْنَا

مِنْكَ الْيَوْمَ شَيْئًا مَا كُنَّا نَسْمَعُهُ قَالَ

إِنَّ جِبْرِيلَ عَرَضَ لِي فَقَالَ بَعْدَ مَنْ أَدْرَكَ

رَمَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ قُلْتُ آمِينَ

(*Felemmâ nezele, kulnâ*) Minberden aşağı indiği zaman, dedik ki: (*Yâ rasûla’llâh*) “Yâ Rasûlallah! (*Lekad semi’nâ minke’l-yevme şey’en mâ künnâ nesmeuhû?*) Bu sefer sizden daha önce duymadığımız bir şeyi duyduk.” Yâni, “Eskiden böyle yapmıyordunuz, şimdi minbere çıkarken her merdivende ‘Âmîn...’ dediniz. Niye dediniz?” diye sordular.

(*Kàle*) Peygamber SAS buyurdu ki: (*Inne cibrîle arada lî*) “Cebrâil AS bana göründü, karşıma geldi. (*Fekàle: Beude men edreke ramadâne felem yuğfer lehû*) ‘Ramazan’a yetişmiş, Ramazan’ı idrak etmiş olduğu halde Allah’ın mağfiretini kazanamamış, afv ü mağfiret olamamış kimseye yazıklar olsun, rahmetten uzak olsun!’ dedi. (*Kültü: Âmîn*) Ben de, ‘Âmîn!’ dedim.”

Bir insan Ramazan ayına kadar gelmiş yaşamış, Ramazan geçmiş bitmiş de, cenneti kazanmamış, mağfiret olunmamış, Allah'ın affına, mağfiretine nail olamamış, mazhar olamamış. Yerde sürtsün o herifin de burnu... O da beddua.

Neden? Kim bilir Ramazan'ı nasıl geçirdi. Herkes camiye giderken, o ne yaptı? Herkes oruç tutarken, o ne yaptı? Kim bilir Ramazan'da nasıl yaşadı da, Ramazan geldi geçti, mağfiret olmadı, afv u mağfiret olmadı.

Bundan çıkan sonuç ne? Ramazan'a kaldı şurada on gün kadar bir şey. Aman, Ramazan'ın kadrini, kıymetini bilelim! Ramazan'dan istifade edelim! Ramazan bittiği zaman, geçtiği zaman, mağfiret edilmeden kenarda mahrum kalanlardan olmayalım! Cebrail'in bedduasına, Rasûlüllah Efendimiz'in âmîn demesine maruz kalmayalım!

Peygamber Efendimiz Receb ayı girdiği zaman, duaya başladılar. Peygamber kendisi amma, Receb ayı girdiği zaman derdi ki:⁴

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.259, no:2346; Taberânî, *Mu'cemü'lEvsat*, c.IV, s.189, no:3939; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.375, no:3815; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.269; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.290, no:6494; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXX, s.57; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.485, no:1985; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.161, no:309; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.138, no:18049; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.211, no:554; RE. 532/10; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXIII, s.24, no:35704, 36125.

وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ

(طس. هب. حل. كر. والديلمى عن أنس)

(*Allàhümme bârik lenâ fî recebe ve şa'bân, ve belliğnâ ramadàn*) “Yâ Rabbi, bize Receb ayını, Şa’ban ayını mübarek eyle; ve bizi Ramazan’a ulaştır!” diye dua ederdi. İki ay önceden hevesi, şevki, arzusu, duası öyleydi. “Ramazan’a bizi ulaştır!” diye dua ederdi. Ramazan öyle bir ay. Allah Ramazan’a sıhhat afiyetle ulaştırırsın... Ramazan’da mağfiret olanlardan eylesin cümlemizi... Allah cümlemizi Ramazan’dan istifade edenlerden eylesin... İkincisi:

فَلَمَّا رَقَيْتُ الثَّانِيَةَ قَالَ بَعْدَ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ

فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ قُلْتُ آمِينَ

(*Felemmâ rakaytü’s-sâniyete, kàle*) “İkinci basamağa çıktığım zaman, Cebrâil AS dedi ki: (*Beude men zükirte indehû, felem yusallî aleyke*) ‘Bir kimse yanında senin adın anıldığı halde, sana salât ü selâm getirmezse, getirmemişse, o da rahmetten uzak olsun!’ dedi; (*kultü: Âmîn*) ben de, ‘Âmîn!’ dedim.”

Peygamber Efendimiz’in adı müslümanların yanında anıldığı zaman, ne demeleri lâzım? “*Allàhümme sallî alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim*” demeleri lâzım, salât ü selâm getirmeleri lâzım!

Demek ki, Rasûlüllah SAS Efendimiz’e sevgimi-

zin, bağılılığımızın gereği olarak ne yapacağız? Efendimiz anıldı mı, “*Es-salâtü ve’s-selâmü aleyke yâ rasûla’llâh.*” veya “*Aleyhi’s-salâtü ve’s-selâm.*” diyeceğiz; veyahut “*Allâhümme sallî alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim.*” diyeceğiz. Yâni bir çeşit salât ü selâm ile salât ü selâm getireceğiz. “Getirmediği takdirde, o müslüman Allah’ın rahmetinden uzak olsun!” diye Cebrâil AS beddua ediyor, Peygamber Efendimiz de “Amin!” diyor. Bu da ikinci âmin sebebi...

Üçüncüsü de nedir:

فَلَمَّا رَقَيْتُ الثَّالِثَةَ قَالَ بَعْدَ مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ

الْكِبْرُ عِنْدَهُ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ

قُلْتُ آمِينَ

(الحكيم عن كعب بن عجرة)

(*Felemmâ rakaytü’s-sâlisete, kàle*) “Üçüncü basamağa çıktığım zaman, Cebrâil AS dedi ki: (*Beude men edreke ebeveyhi indehû ev ehadehümâ, felem yüdhilâhü’l-cenneh*) ‘Bir kimse annesi ve babası ile beraber yaşamış, annesi ve babası veya bir tanesi onun yanında olmuş, sonra vâdesi yetince ahirete göçmüş ama, cenneti kazanamamış; o da rahmetten uzak olsun! Yazıklar olsun ona, burnu yerde sürtsün onun!’ dedi; (*kultü: Âmîn*) ben de, ‘Âmîn!’ dedim.”

(Bir). Buradan ne anlıyoruz? Anne-baba bizim

için bir fırsattır, bir ganimettir, bir nimettir. Elini bırakıp ayağını öpmeliyiz, duasını kazanmağa çalışmalıyız, gönlünü elde etmeğe çalışmalıyız. Politikacılar nasıl halkın gönlünü hoş edip de, oyunu almağa çalışıyor, reyini kazanmağa çalışıyor. Biz de allem edip, kallem edip, uğraşp, didinip; kafamızı kullanıp, politika yapıp; ne yapıp yapıp, anamızın, babamızın duasını kazanmağa çalışmalıyız.

Öyle değil mi? Bu çıkıyor bundan... Anne baba bir fırsatmış, anne baba insanı cennete sokarmış, dua ederse... O halde, onların duasını kazanmağa çalışmalıyız.

Pekiyi, Peygamber Efendimiz anne babadan önde gelir mi? Gelir. Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ

(الحزاب:٦)

(*En-nebiyyü evlâ bi'l-mü'minîne min enfüsihim*)
[Peygamber mü'minlere kendi canlarından daha yakındır.](Ahzab, 33/6)

Anadan, babadan ve kendi şahıslarından bile önde gelir, Peygamber Efendimiz.

O zaman, insanın hocası da, anadan babadan önce gelir. Bunu da söylüyoruz. Peygamber Efendimiz söyledi diye söylüyoruz.

Cebrail AS' geldi, üç şeyi söyledi, ama beddua...
Dua iki türlü olur. Bir, normal dua olur:

“—Ya Rabbi, şu kardeşime sen sıhhat ver, afiyet ver!” Tamam. Bir de:

“—Ya Rabbi, şu adamın boynu devrilsin. Hay Allah kahretsin. Mahvolsun, gözleri aksın!”

Böyle çeşit çeşit dualar var. Ne diyoruz buna? Beddua diyoruz. Lânet etmek, beddua etmek diyoruz. Birisini kızdırdın mı, damarına bastın mı, açıyor ağzını, beddua ediyor. Haa, Cebrail AS’ gelmiş, beddua etmiş.

Beddua. *Bed* ne demek? Farsça kötü demek. İngilizcedeki gibi, Allah Allah... Farsçadaki *bed*’le, İngilizcedeki *bed* birbirine benziyor. Benzer tabii, kardeş dil de ondan. Aynı dil. İngilizce’de fadır (*father*) diyorsun, Farsça’da peder diyorsun. İngilizce’de madır (*mother*) diyorsun, Farsça’da ne diyorsun? Mader diyorsun. İngilizce’de doğter (*daughter*) diyorsun, Farsça’da ne diyorsun? Duhter diyorsun. Aaa, yakınlığı da anlaşılıyor. Tamam, öyleymiş kardeş. Beddua, yani İngilizce dua nedir? *Praying bed*, beddua etmiş.

Belki bu, (*rağime enfu raculin*) sözleri beddua değildir de, bir hakikatin işaretidir. Yani, burnu yerde sürter. Ana-babasının duasını alamayan insanın burnu yerde sürter. Ramazan’dan istifade edemeyen adam saçını başını yolar, burnu yerde sürter, çok pişman olur ahirette... Peygamber Efendimize salat ü selâm getirip de, istifade etmek varken; mânevî birçok ikrama nâil olmak varken; bunu yapmayanın burnu yerde sürter demek. Hem ihbar mânâsı var. bu böyledir haa .diye bilgilendirme mânâsı var. Hem de beddua mânâsı var.

Onun için, salât ü selâm getirmek lâzım. Sözün başında salât u selâm getirmek lâzım. Ortasında salât u selâm getirmek lâzım. Sonunda salat-u selâm getirmek lâzım! Rasûlüllah'ı sevmek lâzım. Ona salat u selâmı çokça getirmek lâzım ve Rasûlüllah'a itaat etmek lâzım!

Allah bizi Rasûlüne itaat edenlerden, Rasûlünün şefaatinin kazananlardan, Gül cemalini çok görenlerden eylesin.

El-fâtiha!

.....

Size *Salâten Tüncînâ*'yı anlatacaktım aslında ama... (*Allâhümme salli alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlî seyyidinâ muhammedin salâten tüncînâ...*) Bunun mânâsı nedir, onu anlatacaktım. Unutturmayın, bir dahaki sefer anlatayım inşaallah... Çünkü çok güzel bir mânâsı var.

İki rekât İşrak namazı kılabilirsiniz. Güneş bir mızrak boyu yükseldi...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

31. 12. 1996 - İşrak Sohbeti

Toowoomba / Avusturalya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü